

PRÁVO VE ZDRAVOTNICTVÍ

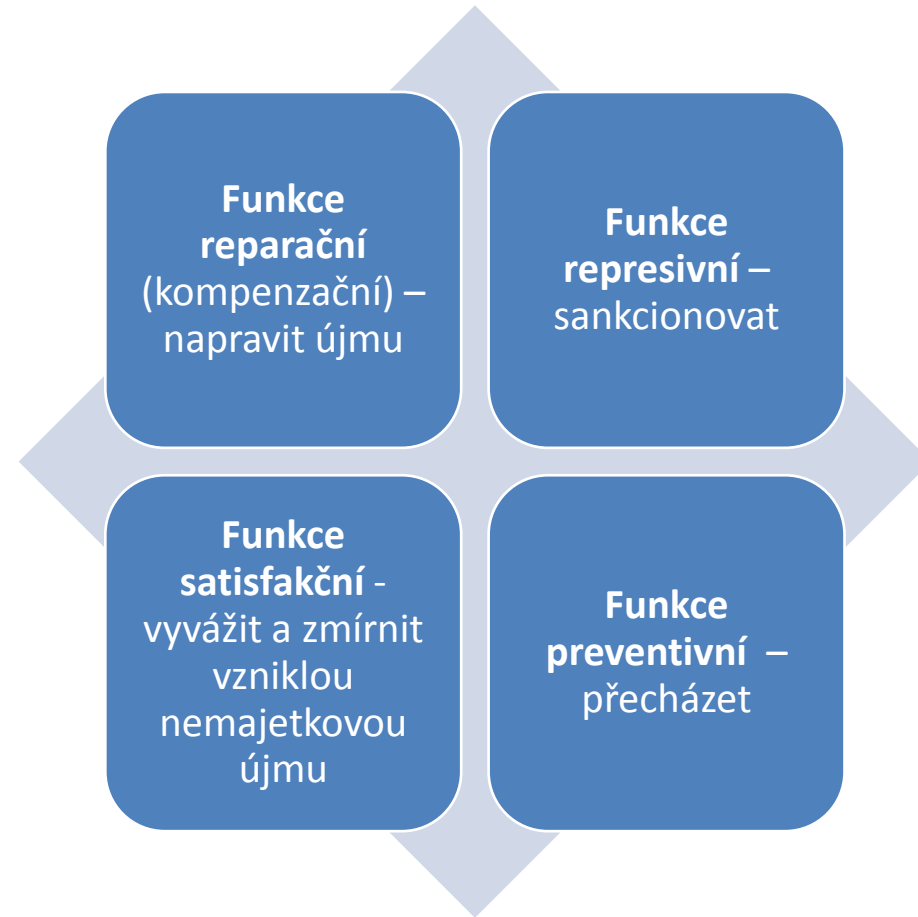
Odpořědnost ve zdravotnictví

Ochrana a podpora zdraví IV

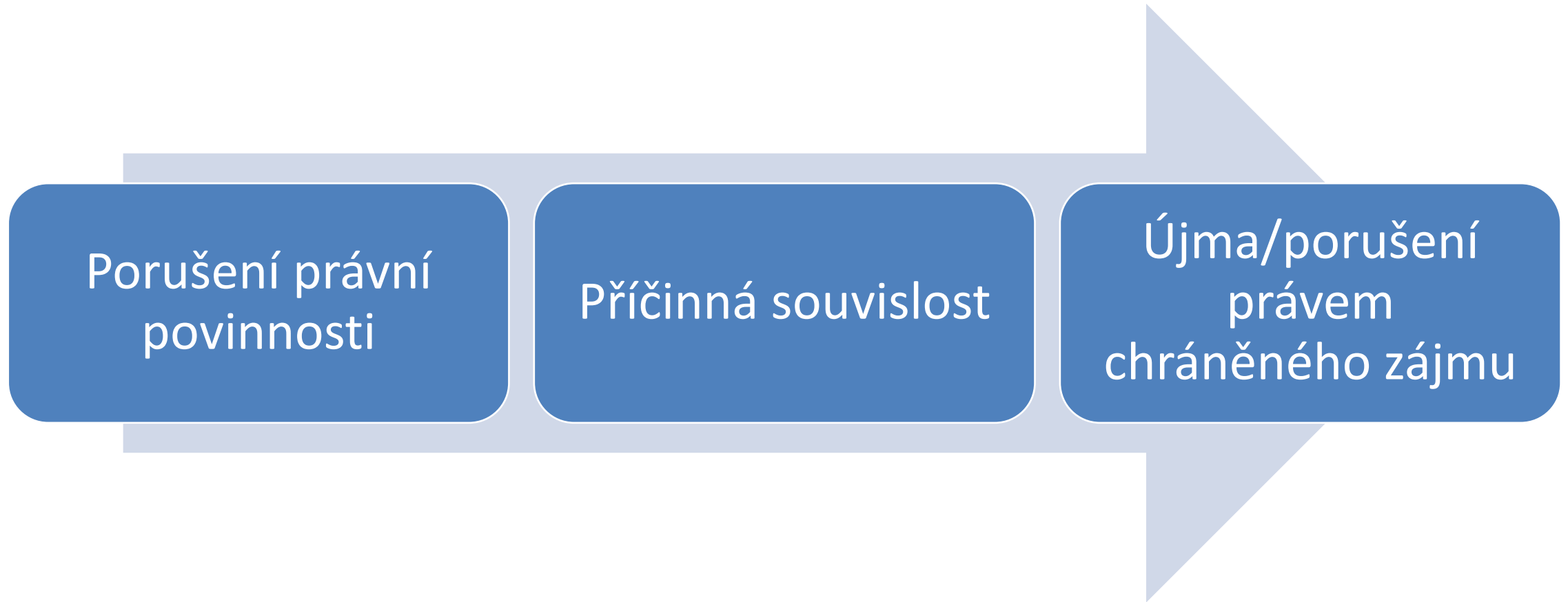
Co je to právní odpovědnost?

- nutnost nést důsledky za konání či opomenutí
- právní vztah, který znamená vznik nové, sekundární povinnosti sankční povahy

Funkce odpovědnosti

Předpoklady vzniku odpovědnosti

Porušení právní povinnosti

Povinnost
daná

- Ze Smlouvy
- Ze Zákona

Zavinění

- vnitřní psychický vztah škůdce k vlastnímu protiprávnímu jednání a ke škodlivému následku

Formy zavinění

Úmysl

- Chci aby se něco stalo a přičiním se

Vědomá nedbalost

- vím, že se mé jednání/opomenutí může mít následek, avšak spoléhám, že se to nestane
- Nedělám, co dělat mám a doufám že mi to projde

Nevědomá nedbalost

- nevím že mé jednání/opomenutí může mít následek, avšak jsem v postavení, že bych to vědět měl
- Myslím si, že jedním správně, ale jsem zcela mimo

Subjektivní odpovědnost

- Odpovědnost za zavinění
- (viz vlevo)

Objektivní odpovědnost

- Zavinění není vyžadováno jako podmínka vzniku odpovědnosti

Typy odpovědnost i

Občanskoprávní

- Odškodnění pacienta
- Odškodnění osob blízkých

Pracovněprávní

- Důsledky pro zaměstnance
- Odškodnění zaměstnavatele

Správní

- Sankce pro poskytovatele ZS
- Odejmutí oprávnění ZS

Trestní

- Pokuta
- Zákaz činnosti
- Odnětí svobody

Disciplinární

- Pokuta
- Vyloučení z komory

Porušení právní povinnosti

Povinnost zachovat náležitou odbornou úroveň

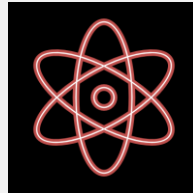

Náležitou odbornou úrovní se rozumí poskytování zdravotních služeb podle pravidel vědy a uznávaných medicínských postupů,

při respektování individuality pacienta, s ohledem na konkrétní podmínky a objektivní možnosti.

Povinnost prevence

Vyžadují-li to okolnosti případu nebo zvyklosti soukromého života, je každý povinen počínat si při svém konání tak, aby nedošlo k nedůvodné újmě na svobodě, životě, zdraví nebo na vlastnictví jiného.

Povinnost zakročit na ochranu práv jiného každý kdo má kontrolu nad nebezpečnou situací.

Povinnost respektovat práva pacienta

Soukromí
Důstojnost
Vážnost

Rodinný život
Duchovní život
..... včerejší blok

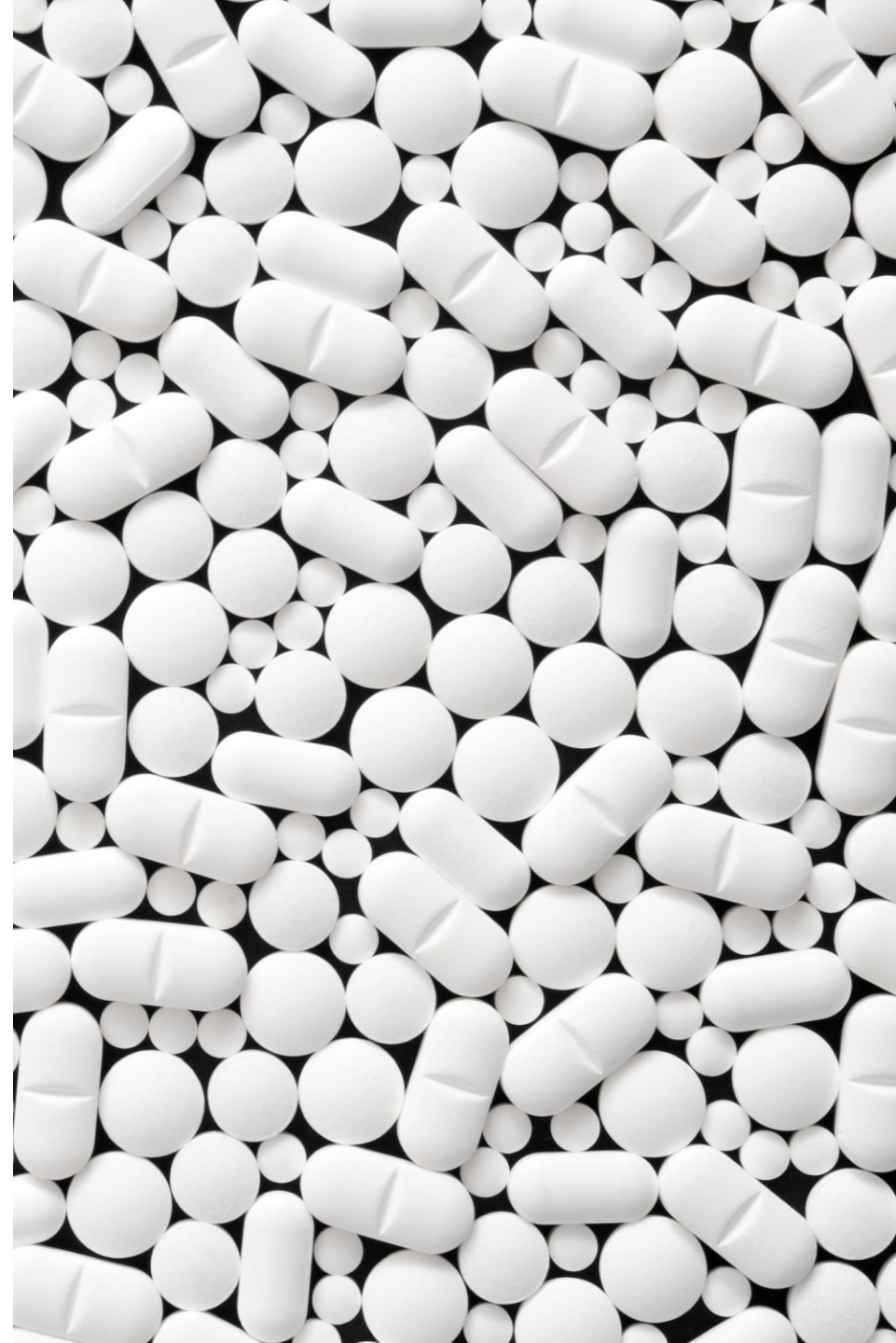

Náhoda

Újmu způsobenou náhodou nahradí ten, kdo dal ze své viny k náhodě podnět, zejména tím, že poruší příkaz nebo poškodí zařízení, které má nahodilé újmě zabránit.

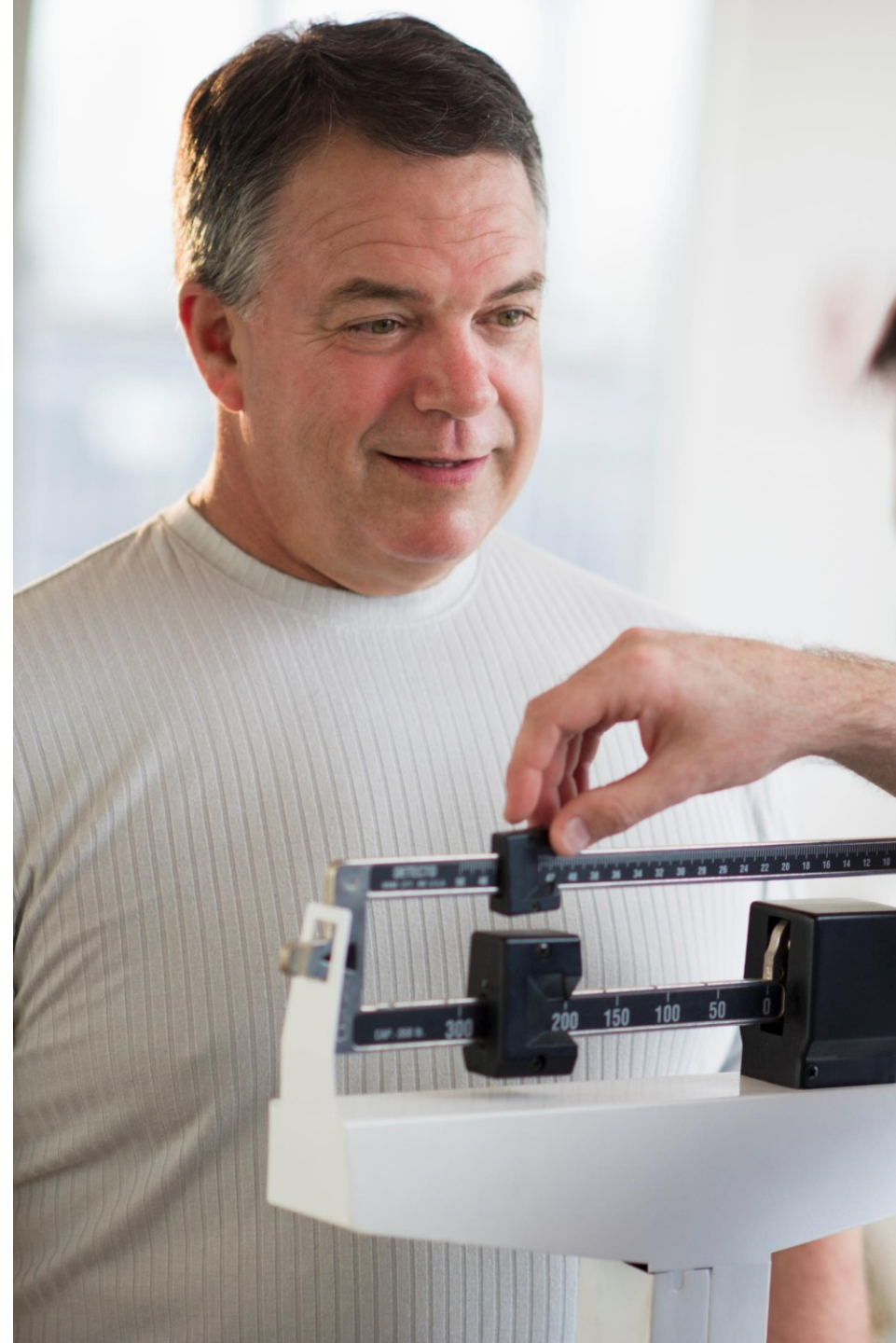
Škoda způsobená věcí

- Kdo je povinen někomu něco plnit a použije při tom **vadnou** věc, nahradí škodu způsobenou vadou věci. To platí i v případě poskytnutí **zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb.**
- Nevztahuje se na nesprávně zvolenou věc.
- Způsobí-li škodu věc sama od sebe, nahradí škodu ten, kdo nad věcí měl mít dohled. (Ize se sprostít)

~~Š~~ škoda způsobená informací nebo radou

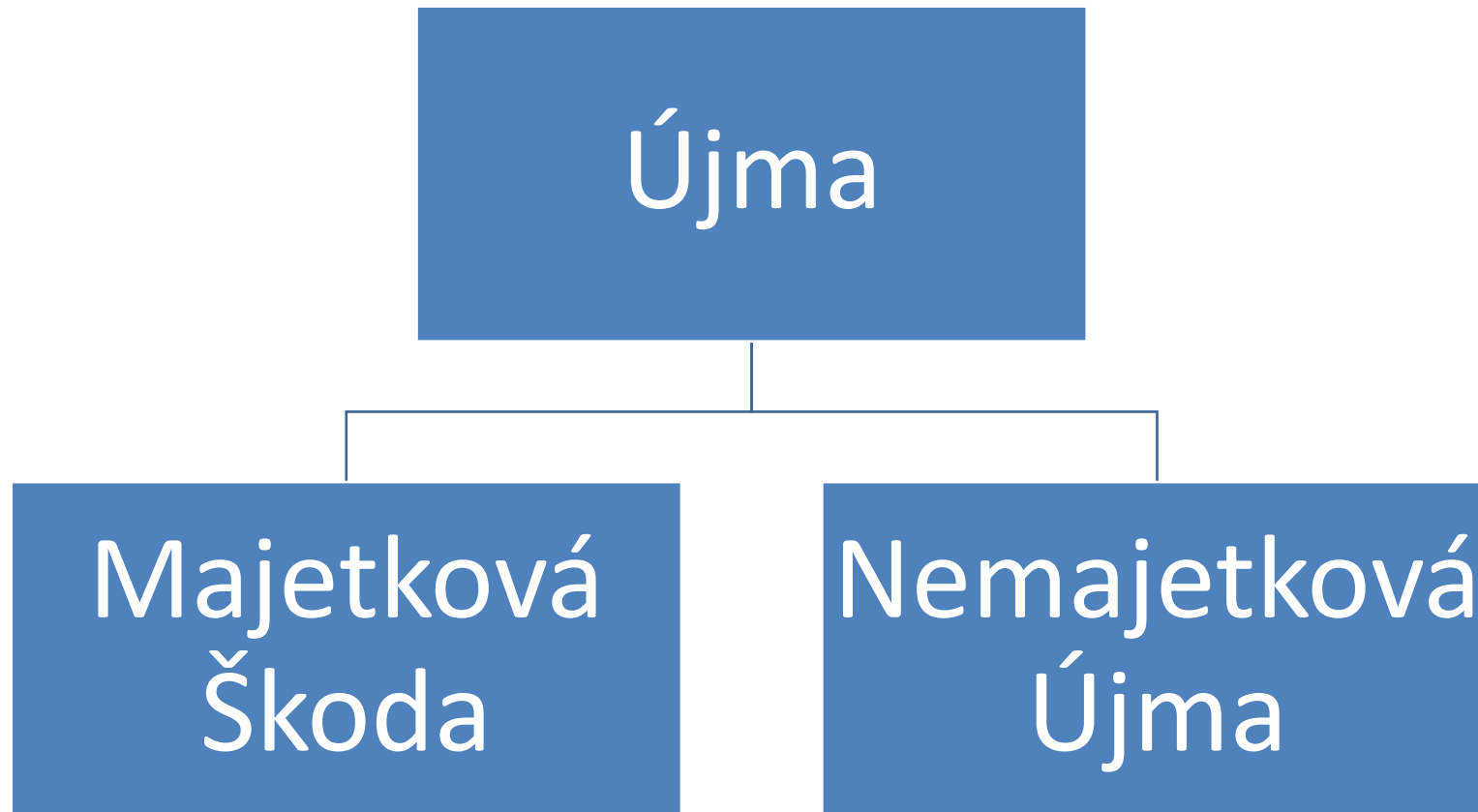
- Kdo se hlásí jako příslušník určitého stavu nebo povolání k odbornému výkonu nebo jinak vystupuje jako odborník,
- nahradí škodu, způsobí-li ji neúplnou nebo nesprávnou informací nebo škodlivou radou danou za odměnu v záležitosti svého vědění nebo dovednosti.

A group of white paper cutouts of people holding hands, symbolizing a community or family. The cutouts are arranged in a line, with some in the foreground and others in the background, creating a sense of depth. The background is a solid green color.

Škoda - následek

Újma – co to je a jak to napravím?

Rozsah

Skutečná škoda

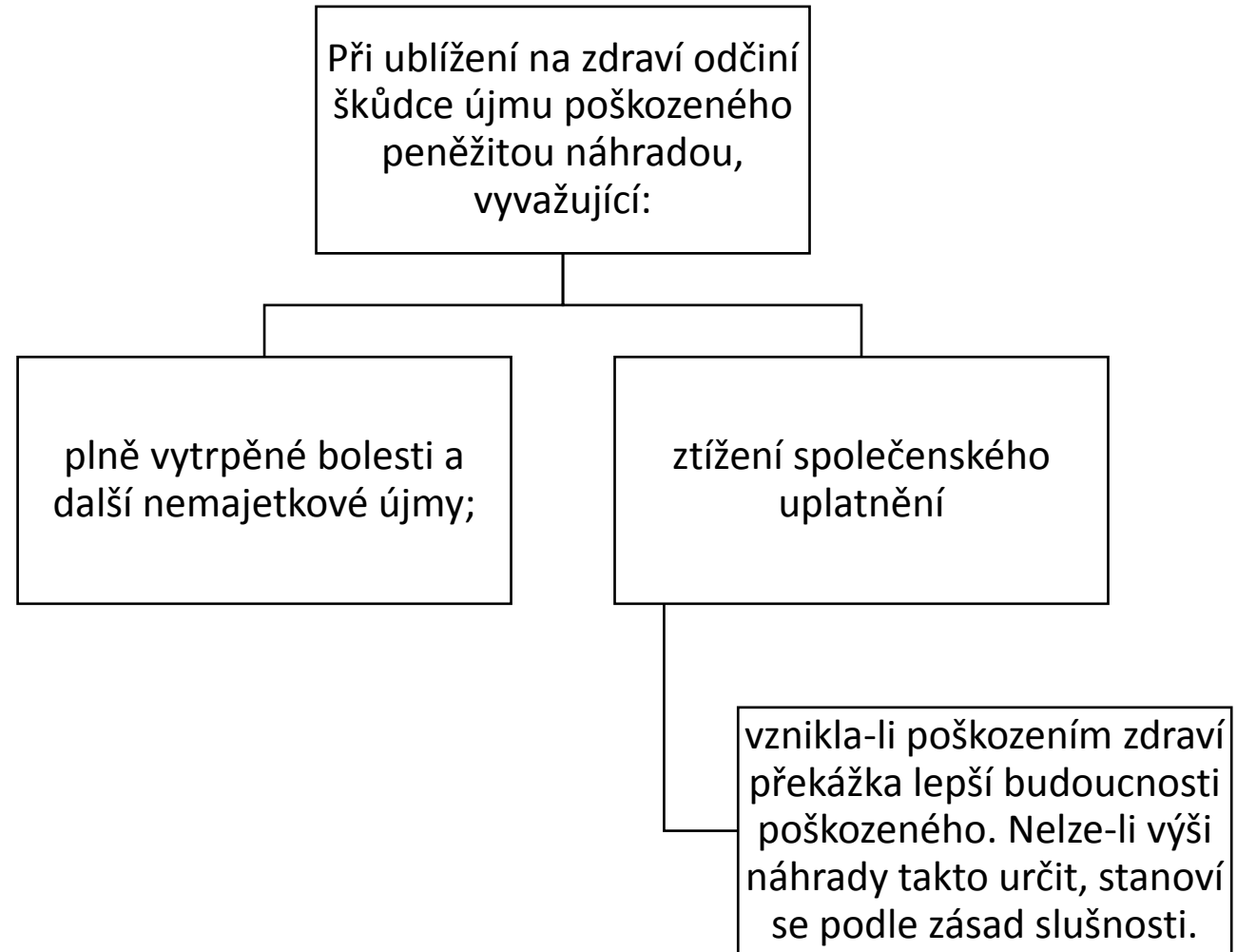
Ušlý zisk

Obecné ustanovení

- Škoda se nahrazuje uvedením do předešlého stavu. Není-li to dobře možné, anebo žádá-li to poškozený, hradí se škoda v penězích.
- Nemajetková újma se odčiní přiměřeným zadostiučiněním. Zadostiučinění musí být poskytnuto v penězích, nezajistí-li jeho jiný způsob skutečné a dostatečně účinné odčinění způsobené újmy.

Náhrada při ublížení na zdraví

Náklady spojené s péčí o zdraví

- Škůdce hradí též účelně vynaložené náklady spojené s péčí o zdraví poškozeného, s péčí o jeho osobu nebo jeho domácnost tomu, kdo je vynaložil; požádá-li o to, složí mu škůdce na tyto náklady přiměřenou zálohu.

Náhrada za ztrátu na výdělkem

- Náhrada za ztrátu na výdělkem po dobu pracovní neschopnosti poškozeného se hradí peněžitým důchodem ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem poškozeného před vznikem újmy a náhradou toho, co poškozenému bylo vyplaceno v důsledku nemoci či úrazu podle jiného právního předpisu.

Náhrada za ztrátu na důchodu

- Náhrada za ztrátu na důchodu náleží poškozenému ve výši rozdílu mezi důchodem, na který poškozenému vzniklo právo, a důchodem, na který by mu bylo vzniklo právo, jestliže by do základu, z něhož byl vyměřen důchod, byla zahrnuta náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti, kterou poškozený pobíral v době rozhodné pro vyměření důchodu.

Usmrcení

- Při usmrcení nebo zvláště závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce **duševní útrapy manželu, rodiči, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.**

Náklady pohřbu

- Škůdce nahradí tomu, kdo je vynaložil, přiměřené náklady spojené s pohřbem
- v rozsahu, v jakém nebyly uhrazeny veřejnou dávkou podle jiného právního předpisu. Přitom se přihlédne k zvyklostem i k okolnostem jednotlivého případu.

Náklady na výživu pozůstalým

- Při usmrcení hradí škůdce peněžitým důchodem náklady na výživu pozůstalým, kterým zemřelý ke dni své smrti poskytoval nebo byl povinen poskytovat výživu.
- Náhrada náleží pozůstalým ve výši rozdílu mezi dávkami důchodového zabezpečení poskytovanými z téhož důvodu a tím, co by poškozený podle rozumného očekávání mohl pozůstalým na těchto nákladech poskytovat, pokud by k jeho zranění nedošlo.

Vyloučení protiprávnos ti

Nutná obrana

Před útokem

Krajní nouze

Před hrozící újmou

Omluvitelné vzrušení

Při posouzení, zda někdo
jednal v nutné obraně,
anebo v krajní nouzi, se
přihlédne i k omluvitelnému
vzrušení mysli

Lze omezit
odpovědnost
poskytovatel
e smlouvou?

Nepřihlíží se k ujednání (§ 2898 OZ)

- které předem vylučuje nebo omezuje povinnost k náhradě újmy způsobené člověku na jeho přirozených právech,
- způsobené úmyslně nebo z hrubé nedbalosti;
- předem vylučuje nebo omezuje právo slabší strany na náhradu jakékoli újmy.

TRESTNĚPŘÁVNÍ ODPOVĚDNOST

Předpoklady trestní odpovědnosti

Trestný čin

- protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně

Znaky skutkové podstaty TČ

- *subjekt* (pachatel), *subjektivní stránka* (zavinění - úmysl přímý/nepřímý, nedbalost vědomá/nevědomá), *objekt* (zákonem chráněný zájem) a *objektivní stránka* (jednání, následek a kauzální nexus)

Předpoklady trestní odpovědnosti

- protiprávní jednání, škodlivý následek a jeho příčinná souvislost s protiprávním jednáním, zavinění (úmyslné zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí nedbalost)

Specifika ve zdravotnictví

- jednání musí být v rozporu s povinnostmi poskytovat účelnou a hodnotovou péči lege artis – hodnotí se příklad o příkladu na základě znaleckých posudků

Trestné činy proti životu

Usmrcení z nedbalosti

- ▶ Kdo jinému z nedbalosti způsobí smrt, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.
- ▶ Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.
- ▶ Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 3 smrt nejméně dvou osob.

Účast na sebevraždě

- ▶ Kdo jiného pohne k sebevraždě nebo jinému k sebevraždě pomáhá, bude potrestán, došlo-li alespoň k pokusu sebevraždy, odnětím svobody až na tři léta.
- ▶ Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti nebo na těhotné ženě.
- ▶ Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let nebo na osobě stížené duševní poruchou.

Trestné činy proti zdraví

Ublížení na zdraví

- ▶ Kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta.
- ▶ Odnětím svobody na jeden rok až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin
 - ▶ na těhotné ženě,
 - ▶ na dítěti mladším patnácti let,
 - ▶ na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,
 - ▶ na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, nebo
 - ▶ na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání.
- ▶ Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví.
- ▶ Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.

Ublížení na zdraví z nedbalosti

- ▶ Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.
- ▶ Kdo z nedbalosti způsobí ublížení na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

Těžké ublížení na zdraví (zmrzačení, zohyzdění, podstatné stížení pracovní způsobilosti...)

- ▶ Kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.
- ▶ Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1
 - ▶ na dvou nebo více osobách,
 - ▶ na těhotné ženě,
 - ▶ na dítěti mladším patnácti let,
 - ▶ na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,
 - ▶ na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,
 - ▶ na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,
 - ▶ opětovně nebo poté, co spáchal jiný zvláště závažný zločin spojený s úmyslným způsobením těžké újmy na zdraví nebo smrti nebo jeho pokus, nebo
 - ▶ ze zavrženíhodné pohnutky.
- ▶ Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.
- ▶ Příprava je trestná.

Těžké ublížení na zdraví z nedbalosti

- ▶ Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
- ▶ Odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona.
- ▶ Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob proto, že hrubě porušil zákony o ochraně životního prostředí nebo zákony o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické zákony, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.

Trestné činy ohrožující život nebo zdraví

Neposkytnutí pomoci

- ▶ Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
- ▶ Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

Šíření nakažlivé lidské nemoci (i z nedbalosti), ohrožení pohlavní nemocí

- ▶ Šíření nakažlivé lidské nemoci - pachatel úmyslně způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí. Za nakažlivé nemoci se považují choroby stanovené nařízením vlády č. 453/2009
- ▶ V případě některých infekčních onemocnění je k ochraně před jejich vznikem a šířením a k omezení jejich výskytu uložena FO povinnost podrobit se povinnému léčení vyplývající ze zákona o ochraně veřejného zdraví + oznamovací povinnost zdravotnického pracovníka (výjimka z povinné mlčenlivosti)
- ▶ Ochrana společnosti před nebezpečím šíření těchto chorob je tak nadřazena právu pacienta na jeho svobodné rozhodování
- ▶ Taxativní výčet infekčních onemocnění, při jejichž výskytu musí být vždy nařízena izolace a léčení je stanovena vyhláškou č. 306/2012

Trestné činy proti těhotenství ženy

Nedovolené přerušení těhotenství bez souhlasu těhotné ženy

- ▶ Kdo bez souhlasu těhotné ženy uměle přeruší její těhotenství, bude potrestán odnětím svobody na dvě léta až osm let.
- ▶ Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán,
 - ▶ spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na ženě mladší osmnácti let,
 - ▶ spáchá-li takový čin za použití násilí, pohrůžky násilí nebo pohrůžky jiné těžké újmy,
 - ▶ spáchá-li takový čin zneužívaje tísně nebo závislosti těhotné ženy,
 - ▶ spáchá-li takový čin opětovně, nebo
 - ▶ způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.
- ▶ Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt.
- ▶ Odnětím svobody na osm až šestnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt nejméně dvou osob.
- ▶ Příprava je trestná.

Nedovolené přerušeni těhotenství se souhlasem těhotné ženy

- ▶ Kdo se souhlasem těhotné ženy uměle přeruší její těhotenství jinak než způsobem přípustným podle zákona o umělém přerušeni těhotenství, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo zákazem činnosti.
- ▶ Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
 - ▶ spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na ženě mladší osmnácti let,
 - ▶ získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,
 - ▶ páchá-li takový čin soustavně, nebo
 - ▶ způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.
- ▶ Odnětím svobody na tři léta až deset let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt.
- ▶ Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt nejméně dvou osob.
- ▶ Příprava je trestná.

Pomoc těhotné ženě k umělému přerušení těhotenství

- ▶ Kdo těhotné ženě pomáhá k tomu, aby
 - ▶ své těhotenství sama uměle přerušila, nebo
 - ▶ jiného požádala nebo jinému dovolila, aby jí bylo těhotenství uměle přerušeno jinak než způsobem přípustným podle zákona o umělém přerušení těhotenství,
 - ▶ bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.
- ▶ Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,
 - ▶ spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči ženě mladší osmnácti let, nebo
 - ▶ přispěje-li takovým činem k těžké újmě na zdraví u těhotné ženy.
- ▶ Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán, přispěje-li činem uvedeným v odstavci 1 k smrti těhotné ženy.

Svádění těhotné ženy k umělému přerušení těhotenství

- ▶ Kdo svádí těhotnou ženu k tomu, aby
 - ▶ své těhotenství sama uměle přerušila, nebo
 - ▶ jiného požádala nebo jinému dovolila, aby jí bylo těhotenství uměle přerušeno jinak než způsobem přípustným podle zákona o umělém přerušení těhotenství,
 - ▶ bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.
- ▶ Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán,
 - ▶ spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči ženě mladší osmnácti let,
 - ▶ spáchá-li takový čin zneužívaje tísně nebo závislosti těhotné ženy, nebo
 - ▶ přispěje-li takovým činem k těžké újmě na zdraví u těhotné ženy.
- ▶ Odnětím svobody na jeden rok až šest let bude pachatel potrestán, přispěje-li činem uvedeným v odstavci 1 k smrti těhotné ženy.

Trestné činy související s neoprávněným nakládáním s lidskými tkáněmi a orgány, lidským embryem a lidským genomem

- ▶ Neoprávněné odebrání tkání a orgánů
- ▶ Nedovolené nakládání s tkáněmi a orgány
- ▶ Odběr tkáně, orgánu a provedení transplantace za úplatu
- ▶ Nedovolené nakládání s lidským embryem a lidským genomem

Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

- ▶ Skutkové podstaty těchto TČ mohou být nejčastěji při poskytování zdravotní péče naplněny v souvislosti s provedením lékařských zákroků a hospitalizace bez náležitého souhlasu pacienta nebo porušením povinné mlčenlivosti

Trestné činy obecně nebezpečné

Ohrožení pod vlivem návykové látky

- Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.
- Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,
 - způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek,
 - spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvláště nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo
 - byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí svobody uloženého za takový čin propuštěn.

Neoprávněné přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných

- ▶ Přijetí úplatku
- ▶ Křivá výpověď
- ▶ Nepravdivý znalecký posudek
- ▶ Padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezů
- ▶ Nepřekažení a neoznámení TČ